

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Første Brev til en højvelbaaren Herre. 1728

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 68. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252802162240/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

DET FØRSTE BREV

paa deres Sæder. Stemmerne afgives ogsaa uden Orden. Det hænder, at Dommerne springer op fra deres Sæder, før Retshandlingen er forbi, slaar Kreds midt i Salen og hvisker Retsformanden noget i Øret, hvorpaa han afsiger Dommen. Men medens Dommerne voterer, bliver der raabt og skreget fra alle Sider i vild Forvirring, Advokaterne skændes paa Livet løs, og det gaar som Juvenal siger:

Da pustes lodret Løgn af hule Blæsebælg;
da soles hvert et Bryst af Spyt fra eget Svælg -

de gamle Romere mente jo at man ved at spytte sig paa Brystet kunde undgaa de onde Følger af Praleri.

I øvrigt snakker og larmer Tilskuerne saa meget under Retssagerne, at man skulde tro, man var paa et Kødtorv, ikke i en Retssal. Derfor maa Retsbetjentene paabyde Ro og Stilhed omtrent hundrede Gange i Timen -

men deres hæse Røst og deres stærke Arm
forsøger helt omsonst at dæmpe denne Larm.

Paris' Seværdigheder var ikke nok til at mætte min Nysgerrighed; jeg besøgte ogsaa de vigtigste Slotte og Byer i Nærheden, først og fremmest Versailles, som viste sig at overgaa sit Rygte.

Da jeg til sidst var blevet led og ked af Ensomheden, henvendte jeg mig til en svensk Præst, som boede i samme Kvarter af Byen, ikke langt fra min Bopæl. Af ham fik jeg at vide, at der var tre Danskere i Paris, en Læge, en Præst og en Skrædder, og at de to første var saa forskellige af Væsen og Levemaade, skønt de var fra samme By, at Skrædderen med al sin Kunst reverenter talt ikke kunde rimpe dem sammen. Jeg besøgte snart dem begge. Forskellen var slaaende. Lægen var saa religiøs og fulgte i den Grad Romerkirkens Forskrifter, at han hellere vilde blive syg end bryde Reglen om ikke at spise Kød i Fasten. Den anden derimod, som var gaaet over til Katolicismen, fordi han regnede med at kunne slaa Mønt af det, lystrede de

DEN ROMANSKE REJSE 1714-16

Pavebud, som skulde gøre Tilværelsen behagelig for Præsteskabet, og gav Pokker i Resten. Den første var altid sig selv og holdt med næsten for stor Stædighed fast ved, hvad han een Gang havde sat sig i Hovedet; den anden bevægede sig som Tigellius fra den ene Yderlighed til den anden, var snart mere nøjsom end Diogenes, snart mere slugvorn end Apicius, snart ren i Tøjet, snart nusset, lugtede snart af Pebermyntekager, snart af Buk. Den ene Dag mente han at der ikke fandtes nogen Frelse uden for Romerkirken, den anden Dag anerkendte han uden videre den evangeliske Religions Sandhed; den ene Dag erklærede han, at han havde en ikke ubetydelig Formue; den næste Dag svor han højt og helligt paa, at han i en hel Maaned ikke havde haft en Skilling paa Lommen. Desuden lagde jeg Mærke til, at den ene holdt alt for nærigt paa sine Penge, mens den anden klattede sine væk. Den ene var ikke til at slaa et Ord af, den anden var ikke til at lukke Munden paa; den ene var sandfærdig, den anden løgnagtig; den ene holdt af lærde Sysler, den anden foragtede dem – han forestod ganske vist et Bibliotek, som hvad Bøgernes Antal angaar ikke staar tilbage for Bibliotekerne i Wien og Florens; men han taalte aabenbart ikke Sammenligning med Wienerbibliotekaren Lembeck eller Florentinerbibliotekaren Magliabechi. Jeg husker, at han engang da jeg søgte Josephus' Antiquitates sagde, at han ikke kendte det Navn, og at jeg maaske forvekslede Josephus med Philo. Og da jeg spurgte ham, hvor mange Bøger der var i Biblioteket, svarede han mig uvidende men ganske vittigt med et Citat fra Ovid:

Det er kun Fattigmand der gaar
og holder Tal paa sine Faar.

Bibliotekaren var født paa Fyn. Han blev dimitteret fra Odense Skole og fik akademisk Borgerskab i København. Men da han havde tilbragt nogle Aar dér, rejste han, uvist hvorfor, til Frankrig. Dér afsvor han sin fædrene Tro og indyndede sig saaledes hos Abbed de Bignon, at Abbeden